

NY VEJLEDNING OM § 60-FÆLLESSKABER

Social- og Indenrigsministeriet har udgivet en ny vejledning, der har til formål at gøre det nemmere for kommunerne at manøvrere i reglerne om kommunale fællesskaber – også kaldet § 60-fællesskaber.

KÆRT BARN MANGE NAVNE...

§ 60-fællesskaber. Kommunale fællesskaber. Kommunale samarbejder ... Den organiseringsform, hvor flere kommuner etablerer en ny retlig enhed og overdrager udførelsen af visse opgaver til enheden, har mange navne.

Begrebet § 60-fællesskab skyldes kommunestyrelseslovens § 60: Denne bestemmelse giver to eller flere kommuner mulighed for at overdrage kompetence til en ny retlig enhed, som herefter udfører disse opgaver. Dette ses f.eks. på affaldsforbrændingsområdet, naturgasforsyningsområdet mv. I forlængelse af beredskabsreformen er hovedparten af landets beredskaber også blevet organiseret som § 60-fællesskaber. § 60-fællesskaber omtales også som kommunale samarbejder eller kommunale fællesskaber. Disse udtryk bruges i daglig tale dog også om andre samarbejder end dem, der er etableret i

henhold til kommunestyrelseslovens § 60. Vi benytter derfor typisk udtrykket § 60-fællesskaber, da det er entydigt.

EN VANSKELIG STØRRELSE

Det giver ganske ofte anledning til tvivl, hvilke regler der gælder for § 60-fællesskabet. På den ene side er det en offentlig myndighed (en "særkommune"), men på den anden side passer f.eks. de styrelsesretlige regler og kommunalfuldmagten ikke helt til § 60-fællesskaberne.

Mange steder ønsker kommunerne at arbejde sammen om at varetage opgaver, og ofte synes et § 60-fællesskab at være en egnet form – men tvivl om de regler, der gælder for § 60-fællesskaberne, kan være en hæmsko for at gå videre:

Hvornår sker der "kompetenceoverdragelse", som jo er kernen i

§ 60-fællesskabet? Hvilke regler gælder for § 60-fællesskabets bestyrelse? Hvilke opgaver må § 60-fællesskaberne udføre for hhv. interessentkommunerne, andre kommuner og for private?

For at skabe et bedre grundlag for at bruge § 60-fællesskaber har Social- og Indenrigsministeriet i forlængelse af aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi for 2015 udarbejdet en vejledning. Der er tale om et grundigt arbejde, der giver mange fyldige svar – men som også skaber usikkerhed for kommuner og § 60-fællesskaber.

Social- og Indenrigsministeriet har inddraget bl.a. advokat Rikke Søgaard Berth i forbindelse med ministeriets udarbejdelse af vejledningen.

NOGLE NEDSLAGSPUNKTER I VEJLEDNINGEN

Kompetenceafgivelse

Det vanskelige spørgsmål om kompetenceafgivelse er behandlet indgående, bl.a. i vejledningens pkt. 3.2,

men også i pkt. 5.1 er der nyttige overvejelser om kompetenceoverdragelse. I pkt. 6.3 og 6.4 er der en nyttig "opskrift" på, hvordan der i vedtægterne kan hjemles senere udvidelse og indskrænkning af den overladede kompetence.

Styringen af § 60-fællesskabet

Interessentkommunernes mulighed for at styre gennem valg og betjening af bestyrelse samt gennem instruktion er beskrevet i pkt. 3.5.1. Afslutningsvist i dette afsnit inddrager ministeriet – med lidt forsigtighed – muligheden for at udøve aktivt ejerskab. Her er der givetvis meget at hente for mange kommuner, både hver for sig og ikke mindst fælles i ejerkredsene.

Aktivitetssområdet

§ 60-fællesskaberne udøver selvsagt de opgaver, der er kompetenceoverdraget til dem. Men derimod udøver de efter nærmere aftale en række andre opgaver, f.eks. vil et affaldsforbrændingsfællesskab ofte drive genbrugsplads for nogle af interessenterne, ligesom et beredskabsfællesskab typisk udfører en forskellig kreds af opgaver (f.eks. strandrensning, rottebekæmpelse, reparation af biler) for hver af interessentkommunerne.

Her lægger ministeriet sig imidlertid fast på en noget snæver fortolkning af kommunalfuldmagten: Et § 60-fællesskab kan kun udføre opgaver for en interessentkommune, hvis der er tale om biproduktion eller afsætning af tilfældigt opstået overkapacitet, der ikke kan afskaffes. Ministeriets tidligere praksis – der godt nok omhandler et aktieselskab – understøtter ellers, at et § 60-fællesskab også skulle kunne lave opgaver for ejerne ud fra princippet om produktion til eget brug. Den nye,

snævre ramme er beskrevet bl.a. i vejledningens pkt. 3.5.3.2.

Fortolkningen betyder, at der år-for-år skal ske justering af vedtægterne, så de opgaver, som § 60-fællesskabet udfører for interessenterne, til enhver tid er kompetenceoverdraget til fællesskabet, og altså ikke udføres på kontrakt (efter delegation). En noget administrativ tung proces, både for kommuner og Statsforvaltningen.

Og hvad mangler?

Vejledningen er som nævnt ganske grundig og bærer præg af, at der er medgået et stort arbejde med at indsamle eksempler og inddrage centrale aktører. Men man kunne ønske sig en lidt mere indgående overvejelse om f.eks. de økonomiske forhold for § 60-fællesskaberne:

Hvad gælder, hvis der ikke i vedtægterne er taget stilling til, om bestyrelsen kan optage lån/indgå leasingaftaler – skal dette så godkendes af kommunalbestyrelserne, eller er kompetencen overdraget til bestyrelsen? Hvad gælder, hvis der ikke i vedtægterne er taget stilling til, hvordan et overskud skal behandles – skal de deltagende kommuners kommunalbestyrelser tage stilling til spørgsmålet overførsel, hvis budgetkompetencen er henlagt til kommunerne, og kan bestyrelsen selv beslutte overførsel, hvis den har budgetkompetencen?

Og også de EU-baserede regler kunne tåle en nærmere beskrivelse. Det anføres i vejledningen eksempelvis kort, at § 60-fællesskaberne skal iagttage reglerne om statsstøtte, men derudover bliver emnet ikke berørt. Det kunne her overvejes, om det ikke er tid til fra centralt hold at få afklaret, om selve ordningen med ubegrænset

kommunal hæftelse for en række erhvervsmaessige aktiviteter ligger inden for statsstøtterejerne.

Ligeledes er der ingen behandling af spørgsmålet om fusionsgodkendelse, som har givet anledning til tvivl i forbindelse med både etablering af nye § 60-fællesskaber og fusion af eksisterende § 60-fællesskaber. Også her ville en koordineret, central udmelding gøre det lettere for kommunerne at benytte § 60-fællesskaber til at skabe robusthed i opgaveløsningen.

HVAD NU?

Vejledningen indeholder en række punkter, der giver anledning til at overveje, om allerede godkendte vedtægter ville være blevet godkendt, hvis Statsforvaltningen havde haft den nye vejledning. Det fremgår ikke af vejledningen, om ministeriet forventer, at Statsforvaltningen genoptager vurderingen af tidligere godkendte vedtægter.

I ejerkredsen af hvert § 60-fællesskab kan der med fordel aftales en proces for et "servicetjek", hvor f.eks. en af kommunerne sammen med § 60-fællesskabet på baggrund af vejledningen vurderer, i hvilket omfang den måtte give anledning til at justere aktiviteter, vedtægter mv. Der kan så tages fælles stilling hertil i ejerkredsen ■

Rikke Søgaard Berth
Advokat
rsb@horten.dk

Line Markert
Advokat
lma@horten.dk

Malene Graff
Advokat
mgr@horten.dk

KARAKTERISTIKA

Et § 60-fællesskab...

- består kun af kommuner (med mindre andet følger af lovgivningen)
- er typisk et I/S, men ses også som A.m.b.a.'er; derimod kan et § 60-fællesskab ikke organiseres som kapital selskab (A/S, ApS, P/S)
- skal have mindst to ejere (kaldet interessenter, hvis det er et I/S)
- der er etableret som I/S, er karakteriseret ved, at interessentkommunerne hæfter solidarisk, ubegrænset og direkte for § 60-fællesskabets forpligtelser
- er en "særkommune" og dermed omfattet af de samme regler som

kommunerne, herunder kommunestyrelsesloven, kommunalfuldmagten, offentlighedsloven mv.

- får overdraget kompetence fra de deltagende kommuner
- har i vedtægterne fået overdraget kompetence, og vedtægterne regulerer typisk også kommunernes indbyrdes forhold som ejere
- skal have sine vedtægter godkendt af Statsforvaltningen; det samme gælder for alle vedtægtsændringer, ophør samt udtræden (evt. alene vilkårene herfor).